

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№1 (86) січень 2012 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, архієпископа Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

Нині все сповнилося радістю:
Христос народився від Діви.
(Стихира на Різдво Христове)

Такими богонатхненними словами закликає нас Христова Церква зустрічати Різдво Господа і Спасителя нашого Ісуса Христа. Цю надзвичайну подію щороку ми святкуємо з великою радістю та духовним піднесенням. Бо немає більшого щастя, як жити з Богом і насолоджуватися Його вічною славою і благодаттю. В цій дивовижній події міститься радість не лише одного юдейського народу, серед якого народився Христос, але для всіх племен і народів світу.

Нині свята Церква згадує той час, коли Ісус Христос, Син Божий, народившись від Пресвятої Діви Марії, зішов з Неба на землю, щоб нас возвести на Небо, щоб духовно відродити людство, визволити його від гріха та смерті й дарувати вічне життя.

Різдво Христове – це свято любові й миру. Що звело Бога з Небес на землю? Любов! Що змусило Творця Всесвіту ввійти в лоно Пречистої Діви Марії й народитися як немовля від Свого ж творіння? Любов! Що привело Безсмертного до ганебної смерті на хресті? Любов! Святий Іоан Богослов свідчить: «...Так полюбив Бог світ, що віддав і Сина Свого Єдиного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне» (Ін. 3:16).

Ми зобов'язані наслідувати любов Христову до наших ближніх. «Це є заповідь Моя, щоб ви любили один одного, як Я полюбив вас» (Ін. 15:12). Без любові до ближнього християнин не може називати себе учнем Христовим. Небо є місцем вічної любові. До Неба всі ми покликані, бо Спаситель приготував там місце для нас (Ін. 14:3). Ми дійсно потрапимо до Царства вічної любові, якщо тут, на землі, житимемо в мирі, будемо єдинимис у вірі й християнській любові як діти Єдиного Бога – брати і сестри во Хресті.

Різдво Христове навки з'єднало людину зі Всевишнім. Тому ми й виголошуємо: «З нами Бог!». Христос народився, щоб побудувати Царство Боже, тобто Царство духовне, де живуть любов, а не ненависть, правда, а не кривда, милосердя, а не жорстокість, мир, а не ворожнеча, святість, а не гріх. Син Божий втілюється і зішов на землю, щоб дарувати людям благодатні сили для боротьби з гріхом.

Народження Спасителя є великою і не-

збагненою таїною, недосяжною не тільки для людей, а й для ангелів, бо й ангели дивуються, як Невидимий став Видимий, Неосяжний став Осяжним, Безтілесний став Тілесним. Але хоч подія Боговтілення недосяжна для людського розуму, вона відкриває кожному віруючому серцю, що з нами Господь і ми з Господом.

Ми нині радіємо, бо втілений Син Божий відкрив нам тайни життя світу і людини, сповістив

людству, що земне життя – це сходінка до життя вічного. Це благовістя дає натхнення людині на земні труди і допомагає їй долати житейські труднощі. Тож славимо Небесного Спасителя, Який є джерелом нашої невимовної радості. Нехай свято Різдво Христового, коли Небо єднається і торжествує із землею, зміцнить духовну радість усіх нас навколо нашого древнього міста Києва в єдиній Помісній Українській Православній Церкві Київського Патріархату.

У це велике християнське свято, свято миру і любові, подякуймо Творцеві за всі ласки, даровані нам торік, і просімо благословення Всевишнього на подальшу нашу працю в ім'я утвердження Єдиної Православної Церкви і розквіту української держави.

Улюблені в Господі брати і сестри! У цей святковий день вітаю всіх вас із Різдвом Христовим і Новим 2012 роком. Бажаю всім доброго здоров'я, Божого благословення і допомоги у вашому повсякденному житті, а світло віфлеємської зірки нехай завжди просвітлює наші віруючі серця, щоб ніяка темрява не торкнулася наших безсмертних душ.

Щиросердечно вітаю голову Волинської обласної державної адміністрації Бориса Клімчука, голову Волинської обласної ради Володимира Войтовича, весь депутатський корпус, луцького міського голову Миколу Романюка, голів районних державних адміністрацій, міських, сільських і селищних рад із різдвяними та новорічними святами. Молитовно бажаю мудрості, єдності, відповідальності й допомоги Божої у служінні нашому народові.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами.

Христос народився! Славимо Його!

З ласки Божої

+ *Михайло*

Архієпископ Луцький і Волинський

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Різдво Христове». XIX ст. Україна. Матеріали і техніка: дерево, темпера, лак, живопис. Передана Українським домом (Київ) 1995 р. Зберігається у фондах Музею волинської ікони.

На цьому образі трактування традиційного сюжету досить оригінальне. Дія розгортається не в печері, а біля арки входу до храму. (Відомо, що в IV ст. імператриця Єлена спорудила на тому місці у Віфлеємі, де відбулося Різдво, храм, розмістивши вівтар якраз над печерою). Богородиця сидить на дерев'яній лаві, як звичайна земна жінка, ногами спираючись на кругле підніжжя, як у престолу, поєднуючи в собі людське, земне

і Божественне, небесне. На колінах Вона тримає маленького одягненого у світлу сорочечку Ісуса. Спаситель людства, усвідомлюючи Своє призначення і силу, десницею благословляє царів, що вклякають перед Ним. Вони прийшли до Христа, керовані віфлеємською зорею, і принесли Йому дари. У коштовних посудинах – золото, ладан і смирна (знання, любов і послух). Приношення золота означало, що вони визнають Христа Царем, принесення ладану означало визнання Його Богом, а смирни – що вони бачили у Ньому Людину, Яка готова померти. Три царі зображені у вигляді старця, зрілого мужа і юнака. Цим

підкреслюється істина, що одкровення дається людям незалежно від віку та життєвого досвіду.

Позаду Йосифа Обручника, який стоїть за плечима Богоматері і споглядає урочисте дійство, зображені тварини – віл та осел. Віл – це символ народжених у законі Ізраїлю, а осел – символ язичників. Син Божий визволяє одних з-під ярма старозавітного закону, інших – з-під ярма поклоніння ідолам. А вгорі, у небі, бачимо зірку, з якої виходить промінь, спрямований на Христа. Він вказує на головне чудо цього моменту – народження Спасителя.

Ікона сповнена символики і внутрішньої гармонії, приваблює простотою відкритих ликів та

зрозумілістю постав і жестів. Колірна палітра образу неширока. Малює використує червоний, зелений, вохристі та білий кольори – життєствердні, радісні, звучні. Тріумфальний червоний колір в обрамленні золота вносить відчуття урочистості й величчю моменту, створює настрій високого емоційного піднесення:

Небо вітається!

Земля здригається!

Радість! О радість! –

Христос рождається!

Ангеліна ВИГОДНІК,

провідний науковий співробітник Музею волинської ікони

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 48 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», радіопередач, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

Пам'ятаємо

26 листопада, у День пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій, на запрошення виконкому Луцької міськради архієпископ Михаїл освятив пам'ятний знак у районі перетину вулиць Дубнівської та Карпенка-Карого на місці захоронення останків в'язнів Луцької тюрми, розстріляних НКВД 23 червня 1941 р. Окрім декана Троїцького собору протоієрея Миколи Нецькара та інших священнослужителів, участь у заході взяла міський голова Микола Романюк, ініціатор установа меморіального символу краєзнавець, голова Співки незалежних письменників ім. Павла Чубинського Олексій Добко, підприємці, представники громадськості. Звертаючись до присутніх, владика зазначив: ніхто не має права відбирати життя у людини, крім Бога. Сьогодні ми молимося за невинно загинувших, щоб випросити в Господа для них Царства Небесного. Нехай це місце буде засторогою для майбутніх поколінь, щоб такі гіркі події не повторювалися на нашій землі.

Того ж дня високопреосвященний Михаїл, канцлер епархії протоієрей Микола Цап, декани, священнослужителі обласного центру, викладачі й студенти Волинської православної богословської академії провели скорботну ходу від кафедрального собору Святої Трійці до Замкової площі. У ній взяли участь голова Волинської ОДА Борис Клімчук, голова обласної ради Володимир Войтович, міський голова Микола Романюк, громадськість.

Після короткої молитви біля Хрестовоздвиженського храму перед пам'ятним знаком християнському милосердю волинян хресний хід рушив до Замкової площі. Там біля монумента жертвам політичних репресій відбувся мітинг-реквієм. Архієрей у співслужінні духовенства очолив заупокійну літню. Відтак учасники долучилися до загальноукраїнської акції «Запали свічку», виклавши на бруківці символічний хрест із запалених лампадок.

Такі ж богослужіння проведено по всій епархії. Зокрема, у Володимирі настоятель собору Різдва Христового Микола Удуд очолює хресну ходу й поминання перед символічною могилою в парку «Слов'янський». У Горохові панахиду біля хреста «Борцям за волю та незалежність України» відправив декан протоієрей Андрій Сидор, а в Ковелі настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона в Люблинці Ковельського районного деканату о. Матвій Олійник взяв участь в заході «Збудуймо пам'яті собор» у центральній районній бібліотеці. На його закінчення учасники пройшли скорботною ходою до меморіальної стели «Хрест пам'яті жертвам більшовицького терору» і вшанували пам'ять загинувших хвилиною мовчання й покладанням квітів.

У Горохівському деканаті

2 грудня о. Андрій і настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в Горохові протоієрей Роман Янів відправили молебень до великомученика Пантелеймона Цілітеля в місцевому психоневрологічному інтернаті з нагоди Міжнародного дня інвалідів. Після Богослужіння відбувся концерт. Виступали учні школи № 1 ім. Івана Франка та вихованці інтернату. За словами о. Андрія, щороку вони відвідують підопічних цього закладу. Не тільки духовно підтримують їх. І цього річчю о. Андрій передав директорів інтернату Юлії Ковальчук фінансову допомогу, а о. Роман – солодощі.

13 грудня в Горохові особливо вшанували пам'ять апостола Андрія Первозваного, який є покровителем цього райцентру. Декан протоієрей Андрій Сидор разом зі священником Валерієм Братунем провів хресний хід від храму Вознесіння Господнього до пам'ятного знака святому в центрі міста. Тут було відправлено молебень. Вітаючи вірних зі святом, серед яких були міський голова Віктор Годик, представники громадськості, вчителі та учні місцевих навчальних закладів, душпастир закликав на горохівчан Боже благословення з побажанням могутнього заступництва апостола.

14 грудня о. Андрій Сидор на запрошення директора НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія» Володимира Зінчука відслужив молебень за здоров'я вчителів

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

1 січня – преподобного Іллі Муромця Печерського, у Ближніх печерах

Це ж якого Іллі Муромця? Знаємо лиш одного Іллі Муромця, богатиря з давньоруських билин і картини Віктора Васнецова. Так, це саме той Ілля Муромець, той, що посередині в знаменитій картині. Ба більше, знаємо про нього переважно з тих же билин, бо нема його канонічного житія, навіть у Києво-Печерському патерику, а в інших джерелах про святого згадано дуже скупо.

Імовірно, жив Ілля між 1148 і 1203 роками, тобто 55 літ. Де спершу – точно не відомо: чи то в селі Карачаров поблизу міста Муром у теперішній Росії, чи (що набагато ймовірніше) в с. Карачаев біля Муровська на Чернігівщині. Є гадка, що він був незаконнонародженим сином Ярослава Мудрого. Перших 33 роки провів у хаті на печі, бо не міг ходити, хоча був кремезним. Одного ж разу до хати зайшли «каліки перехожі» (так тоді називали прочан) і попросили води. «Я не можу вам подати води, бо не можу ходити», – відповів Ілля. – «Встань і подай нам води!» – владно наказали дивні гості. Тоді недужий раптом відчув силу в ногах, устав і подав їм води. «А тепер сідай коня, їдь у Київ, бо твоєї оборони жде князь, Руська земля і віра християнська».

Подальші події ми теж знаємо лише з художніх творів – наших билин (іх про Іллі Муромця найбільше) та навіть давньогерманських саг (там він зветься руським витязем Іліасом). Однак вчені за легендарною оболонкою вбачають реальні факти. Так, перемога Іллі над Солов'єм Розбійником – це боротьба з грізним ватажком лиходіїв, що багато літ не давав спокою добрим людям поплід Києвом. Битва з Ідолицем Поганим – то, ймовірно, відгомін звияги Іллі над якимось племенем чи народом, що трималися язичництва й загрожували стольному граду.

Багато разів перемагав Муромець, багато разів бував і побитий, посічений. Одного ж дня вирішив полишити ратне діло й посвятити решту життя спасінню душі. Він роздав своє майно вбогим і пішов у ченці Феодосієвого монастиря, теперішньої Києво-Печерської лаври. Мабуть, недовго підвизався чорноризцем і загинув під час чергового зруйнування обителі половцями. Однак по смерті Господь сподобив його ті-

ло нетлінністю. Молитвою біля його мощей зцілювалось немало людей від різних недуг. Був похований у Софійському соборі в дорогому саркофазі як особа вельми знатного походження, а згодом останки перенесли в Лавру, де вони покуються й донині.

Коли за радянських часів Лавра була музеєм, учені двічі досліджували мощі Іллі Муромця, створили його скульптурний портрет. Вия-

вили, що то був чоловік міцної статури, на зріст справжній богатир – до 180 сантиметрів, адже люди середньовіччя були набагато меншими за нас з вами. Він довго хворів, мабуть, на поліомієліт, мав множинні переломи від ударів зброєю.

Але не тільки ратні подвиги Іллі важливі для нас, його далеких нащадків, а насамперед подвиги духовні. Бо ж недарма митрополит Петро (Могіла) в 1643 році причислив Іллі Муромця до сонму Божих угодників, а в акафісті всім преподобним печерським співається: «Радуйся, Ілле, бо за подвиги стримавши й безстрашності ти в благодать зодягнувся».

Віктор ГРЕБЕНЮК

— РОЗДУМИ

Віднайти час

Сьогодні все частіше можна почути нарікання людей на брак часу. Ніби тільки-но день розпочався, а вже й вечір. Невже ми підійшли до тієї межі, про яку сказано в Біблії: «І якби не вкоротилися ті дні, то не спаслась би ніяка плоть; але

заради обраних скоротяться ті дні» (Мф. 24:22). Але ж у цій цитаті зі Священного Писання йдеться про останні дні світу цього, про часи панування антихриста. Хоча, якщо поміркувати, то наближення кінця світу прослідковується по всьому світу: землетруси, пожежі, повені – те, з чим людина самотужки не може впоратися. Є ще одна причина думати про кінець – моральний занепад людства! Невже колись людина розпочинала би свій день без молитви? Навряд. Тоді люди були більш помірквані, чітко діяли протягом дня, не забуваючи про молитву й хресне знамення перед початком будь-якої справи. Нині, здавалося б, завдяки технічному прогресу в нас мало би бути більше часу, адже не потрібно бігти по воду до річки, прати вручну, готувати їжу в печі. Однак чомусь часу катастрофічно бракує.

Учені стверджують, що різноманітні природні чинники приводять до збільшення та зменшення тривалості доби. Так, торішні землетруси в Японії змістили вісь Землі й відповідно скоротилась доба. Але це всього-навсього 1, 8 мікро-

секунди. Цього не помітиш. А може, ми стали надто метушливі в гонитві за грошима, славою, кар'єрою, тобто стали рабами своїх бажань? Не живемо справжнім життям, а так, перестрибуємо. Ми просто не вміємо розпоряджатися своїм часом, тому його нам бракує.

В енциклопедії Брокгауза сказано: «правильне використання часу веде до вічного блаженства, зловживання ним призведе до вічного прокляття. Тому час потрібно розуміти як час милості, призначеної для прийняття спасіння і підготовки до того, щоб витримати випробування у день Суду Божого».

«Щоб віднайти час, треба зупинитись на мить у гонитві за порожнечою. Варто ходити частіше на святу Літургію, сповідатися та причащатися. Адже гріх – найголовніший винуватець у скороченні часу», – так говорить румунський богослов Георгій Фечору.

Що ж тоді потрібно, щоб часу було вдосталь? Треба знову, як колись, стати чуливішими до болю та горя друзів, рідних, сусідів, знайомих. Тоді кожен з нас зрозуміє, що час швидкоплинний, але його досить для того, щоби почати жити так, як заповідав Христос.

Валерія ЛЕСЮК

та учнів, а також освятити прапор навчально-го закладу з нагоди дня школи. За традицією цього дня відбувається посвята в гімназисти учнів 1–5-х класів. У дарунок на згадку про подію духовний наставник передав книги та побажав, щоб зерна, які засівають школа й Церква в серця дітей, проросли і приносили гарний урожай.

На виставці

25 листопада архієпископ Луцький і Волинський Михаїл та віце-канцлер епархії протоієрей Олександр Безкорвайний, луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк на запрошення генерального консула Республіки Польща в Луцьку Марека Мартінека взяли участь у відкритті I міжнародного пленеру іконопису «Покровителі Польщі і України. Ікона як джерело та натхнення», що проходив у Галереї мистецтв обласної організації Співки художників України. Захід відбувся в рамках культурної програми у зв'язку з головуванням Польщі в ЄС. Було представлено більше 60 ікон. Владика привітав усіх із цією подією й наголосив на важливості ікони в нашому житті.

У Володимирському міському деканаті

2011 року парафія собору Різдва Христового у Володимирі відзначила 245-ліття зведення храму та 20-річчя його відродження. З цієї нагоди виготовлено медаль, яку вручають активним парафіянам і жертводавцям. 28 листопада настоятель собору протоієрей Микола Удуд із кліриками вручив її колективу газети «Місто вечірнє. Володимир вечірній». Головний редактор Едуард Залуський подякував за нагороду та висловив упевненість про подальшу спільну діяльність із духовенством цього храму в утвердженні православної віри.

13 грудня о. Микола з іншим місцевим духовенством взяв участь у круглому столі, присвяченому 810-й річниці від дня народження короля Данила Галицького і 10-річчю створення державного історико-культурного заповідника «Стародавній Володимир», що проходить у міськвиконкомі. До обговорення долучились начальник відділу охорони пам'яток історії та культури управління культури і туризму облдержадміністрації Василь Ворон, директор заповідника Романна Кучерява, представники наукових та громадських організацій.

Під час засідання о. Миколу було нагороджено подякою цього управління за збереження й реставрацію культурних споруд. Він же вручив директорів заповідника архієрейську благословенну грамоту, подарував ікону святого Володимира.

На завершення круглого столу прийнято рішення про подальшу співпрацю заповідника з релігійними громадами міста.

В академії

29 листопада у Волинській православної богословської академії відбулася презентація книги історика-архівіста Володимира Рожка «Волинська духовна семінарія (1796–2011 рр.)». У цій праці автор розповідає про історію духовного навчального закладу – від заснування владикою Варлаамом (Шишацьким) у XVIII ст. й до наших днів. Привітання лунали від ректора протоієрея Ігоря Швеця, ректора Рівненської семінарії протоієрея Віталія Лотоцького, проректора з навчальної роботи Василя Лозовицького, викладачів, студентів, гостей, котрі бажали невтомному дослідникові наснаги для написання наступних книг.

1 грудня з нагоди 90-річчя першого та 70-річчя другого відродження української Православної о. Ігор, В. Лозовицький, викладачі протоієрей Микола Цап'юк, В. Рожко взяли участь у міжнародній науково-практичній конференції «Ідея Помісної Православної Церкви в Україні у XX ст.: історичний, канонічний і богословський аспекти», що проходила в Рівненській духовній семінарії (РДС). У заході взяли участь єпископ Дубенський Михаїл, вікарій Рівненської епархії, о. Віталій Лотоцький, викладачі, науковці. У представлених дослідженнях автори розглянули різноманітні сторінки історії нашої Церкви, її вплив на сучасний стан і проблеми утвердження Помісної Православної

Продовження на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

НЕ ЧИНІТЬ НЕРОЗВАЖЛИВО!

Надумали розвестися? Порадьтеся з душпастирем

Запитання

Я покохав розведену і хочу з нею одружитись. А в Біблії сказано: «...Хто одружиться з розведеною, той чинить перелюб». Як мені діяти?

Відповідає

протоієрей Віктор Михалевич

Знаємо однозначно, що перелюб, розлучення – гріх! І звісно, було б добре, якби це всі пам'ятали, а ще краще – виконували! Та статистика стверджує, що сьогодні чимало шлюбів зазнають краху. А це людські трагедії, страждання і скорботи... З ними людина приходиться до священника, єпископа із запитанням: «Як діяти?»

Колись привели жінку, зловлену на перелюбі, й, тримаючи каміння, запитали у Спасителя: «Ти

що скажеш?». Та бачимо, що Господь прийшов не судити, а спасати те, що гине! Звернувшись до тих, хто засуджував: «Хто з вас без гріха, перший кинь у неї камінь» (Ін. 8:4, 11), – Ісус Христос не виправдовує гріх, але дає можливість людині покаятись і виправитися.

Перелюб, розпуста, розлучення є такими ж гріхами, як гордість, жадібність, брехня, сварки, пияцтво тощо. Гріх – це жахливо. Настільки жахливо, що коштувало життя Самому Єдинородному Синови Божому. Не варто применшувати силу гріха й ставити під сумнів саме поняття «гріх». Людина, що переживає розлучення, не обов'язково є «більшим» чи «меншим» грішником. Адже сказано: «Хто дотримується всього закону і согрішить у чому-небудь одному, той

стає винуватим у всьому» (Як. 2:10). Ми часто готові закидати когось камінням, не дивлячись на власні помилки. Ісус Христос однаково помер як за гріх розлучення, так і за гріх пліток, осудження, крадіжки тощо.

Одне з основних правил ексегетики (науки про тлумачення Святого Письма) – не виривати біблійний рядок із контексту. Коли розглядаємо слова: «...хто візьме шлюб з розлученою, той перелюбствує» (Мф. 5:32), то не випускаймо з уваги, що трішки вище сказано: «...Хто погляне на жінку, жадаючи її, вже вчинив перелюб з нею в серці своєму» (див. Мф. 5:28). Певно, мало хто буде стверджувати, що в такому разі не є перелюбником.

Питання про розлучення й повторне одру-

ження завжди було гострим. За часів Ісуса Христа тривала гостра суперечка двох богословських шкіл – Гілелая і Шаммаї: один стверджував, що розлучитися можна з будь-якої причини, а інший – лише з «непотрібства жони». Сьогодні також існують дискусії з цієї проблематики. Зрозуміло, що розлучення в жодному випадку не можна виправдовувати, але справжній християнин завжди намагатиметься допомогти тим, хто страждає. Людям властиво пліткувати, засуджувати, але справжнім і єдиним Суддею є лише Бог. Він хоче нашого життя, а не смерті, відродження, а не загибелі. Він прийшов до грішників, що каються, щоб дати їм прощення і надію.

У Православ'ї не існує загального, універсального правила вирішення всіх проблем. Кожен член Церкви повинен мати свого духовника, який має допомагати у вирішенні духовних клопотів. Питання щодо розлучення та повторного шлюбу досліджує духовник (або настоятель парафії) та подає на розгляд архієрею, який повинен допомогти людині зробити правильний крок.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; pres-sluzhba@ukr.net

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

«Бог є любов...»

Саме так читаємо у Святому Письмі. Але чому часто не пам'ятаємо про це. Ми забуваємо про Божу ласку до нас. Ми замість того, щоб любити, – ненавидимо, щоб прощати – мстимо, щоб допомагати – шкодимо.

Ми всі називаємо себе християнами. Віримо в Ісуса Христа, Який перетерпів смерть заради нашого спасіння... Але замість того, щоб молитися, дотримуватися заповідей, широко розкриваємо обійми гріху!

Ви скажете – та ми любимо один одного, та ми такі щирі християни, ми віддамо життя, аби тільки іншим було добре... Лукавимо, браття й сестри, вводимо в оману інших, і насамперед себе, але ніколи не обманимо Бога... Ми ходимо до церкви – всі такі добрі, праведні, ми молимося до Бога – просимо в Нього допомоги, викладаємо перед Ним усі свої проблеми. Але що відбувається потім? Що відбувається після закінчення Служби Божої? Куди зникає ця побожність? А натомість виникають гори бруду, образ, ненависті. Ми щиро проповідуємо добро, але потім робимо зло. Ви скажете – це все життя. Я з Вами погоджуюся, але Господь віддав СВОЄ життя заради нас. А ми своє не можемо віддати, то-

му що не хочемо, боїмося... Ми боїмося втратити людську славу і боїмося принизитися перед іншими, наше самолюбство не дає цього зробити. А тому годі надягати на себе маску праведності, годі вдавати – треба справді жити з Господом.

Звісно, це важко. Звісно, легше розказати іншим про Бога, про те, як треба жити, чого дотримуватися, – але самим цього не виконувати. Ми деколи буваємо такими догматичними: цю молитву потрібно читати стільки-то разів і не більше, там бити стільки-то поклонів і не менше... Так, ми, певне, повинні цього дотримуватися, але не для свого вивищення, щоб показати, що я все виконую чітко. А тому, що ми дякуємо Богу за все, тому, що ми коримось Його владі. Господь сказав: «...милості хочу, а не жертви...» (Мф. 12:7). І мені здається, що Всевишній прийме у Своє Царство ту людину, яка щиро вірить, а не просто виконує всі канони, бо так, мовляв, потрібно. Ми ж бо читаємо: «...віра без діл мертва» (Як. 2:26). Тому треба робити добрі вчинки, адже «що зробите одному з братів своїх, то ви зробите Мені і будете спасенні», – сказав Творець.

Тож будемо щиро молитися, добродіяти, від-

чувати богослужіння зі щирою вірою, надією, любов'ю. Щоб Ісус Христос на Страшному суді сказав кожному із нас: «Прийдіть благословенні Отця мого, візьміть успадкуйте Царство, уготоване вам від створення світу» (Мф. 25:34).

За все

Одного разу в церкві я почула чудову пісню. У ній розповідалося про одного старця, котрий усе говорив: «Слава Богу за все... слава Богу за сум і за радість».

Мені глибоко запали в душу ці слова. І справді, вони мають глибокий зміст...

Ми рідко задумуємося над тим, що з нами відбувається в житті. Зазвичай пливемо за течією. Але в житті трапляються різні ситуації. Ми переживаємо і радість, і горе. Цікаво ж звернути увагу на те, як ставимося до Всевишнього в різний час, за різних обставин.

Коли нам добре, то забуваємо, що цю радість дав нам Бог, не дякуємо Йому, – ми задоволені, щасливі – нам добре, нам тоді Бог не потрібен. У Ньому немає сенсу, адже в нас усе є і ми нічого ніби не потребуємо, а навпаки – літаємо від счастья, і в той же час відлітаємо й від Нього самого.

Коли нам погано, то раптово згадуємо про Бо-

га, чомусь стає сумно і дуже боляче. Тому що ми намагаємося знайти причину лиха, знайти вихід, щоб усе стало на свої місця і щоб усе було добре. Або, принаймні, як завжди. І тоді приходиться згадка про існування Господа. Ми починаємо нарікати на свою «лиху» долю, питати, за що нам така покара, чому саме нам...

А Бог як люблячий Батько дивиться на нас – Своїх грішних, нерозумних дітей – і каже: «Чому ви не хотіли бачити в радості Моє благословення? Чому відкинули Мене? Вам було і без Мене добре – Я вам виявився просто не потрібен? А тепер, коли Я послав вам горе, то ви нарікаєте. Діти Мої, невже ви не розумієте, що Я все роблю для вашого ж блага і що Я бажаю вам добра?»...

І справді, чому ми не звернулися з подякою до Бога за те, що Він нам дав ту радість, яка принесла стільки вітхи? Чому вирішили, що то все наша заслуга і що то ми правимо світом? А коли він послав нам горе, то чому нарікаємо? Це не обов'язково покарання, це, можливо, просто випробування, щоб ми стали терплячішими, смиреннішими і сильнішими у вірі своїй...

Елизавета ГОРЦАР, Луцьк Турійського деканату

Бажаєте, щоб Вашого листа опублікували у «Волинських єпархіальних відомостях»? У Вас є коментарі з приводу статей або думки, якими Ви прагнете поділитися з читачами? Звертайтеся до редакції

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

КОЛЯДКА ПОВИННА БУТИ СПРАВЖНЬОЮ

Ватага хлопчиків та дівчаток, метушливими горобчиками стрибаючи та борсаючись у кучугурах, прямувала до оселі поважних господарів. Міхонша тримав порожню торбину за пазухою, звіздар намацував у кишені сірники, щоб запалити свічку в різдвяній зірці. Усі були готові до успішного початку колядування. Проте... Колядка не відбулася. Господарі були не проти впустити дитячий гурт на поріг, але діти так і не попросили дозволу заспівати...

Уже потім, у зрілому віці, учасники тієї пригоди змогли усвідомити, яка таємнича сила керувала ними в ту святю ніч...

«ЩО ТО ЗА ПРЕДИВО?»

Нині багатьом із дитячих літ відома колядка, що починається словами:

Що то за предиво,

Що за новина,

Що Діва Марія

Сина родила.

Вона Його породила,

В ясельцях положила,

Пречистая Діва.

Знали цю пісню і в далекому 1939 році дітлахи з села Хорлупи на Волині. І не тільки цю. З різними колядками навідувалися вони до хат односельчан, несучи добру вість у Святий вечір. Заробляли собі на гостинці, створювали людям гарний настрій. Та в перший рік радянської влади почало щось у традиційному процесі змінюватися. Дитяче єство ще цього не усвідомлювало, але за повелінням деяких дорослих традиції нібито не порушувалися, проте набували іншого змісту. Учасниця того гурту Наталія Тимошечка, тоді 10-літня дівчинка, уже й не пригадає, хто саме дав дітлахам новий текст колядки. За те пам'ятає кожне її слово. А звучала вона на мелодію вищезгаданої:

Що то за предиво,

Що за новина,

Що на Україні влада вже нова.

Влада нова, радянська,

Робітничо-селянська,

Вірно пролетарська...

Отож, зібравшись юні колядники ще завидна у хаті на репетицію. Повторили слова і, коли на небі замерхтіли зірки, галасливий гурт висипав на вулицю.

«ПАНЕ ГОСПОДАРИ, ДОЗВОЛЬТЕ...»

Вирішили розпочати колядування з іншого боку вулиці, з хати не те що заможного, але свідомого селянина. Тим паче, що на гостину до нього зібралась уся рідня, котрій, як гадали діти, ця пісня мала бути до вподоби.

Сніг рипів під валянками до самого порога хати. Перевівши подих, до вікна підійшов звіддар, наблизив шестикутну до світла, що крізь фіранки пробивалося від гасової лампи. Тихенько прокашлявшись, набрав повітря у легені, щоб поставленим голосом вивести: «Пане господарю, дозвольте колядувати!». Але, безшумно видихнувши, пошепки запитав: – Нагадайте-но, як починається наша колядка?..

Тепер завмер увесь гурт. Хтось порипував сором'язливо снігом, переминаючись з ноги на ногу.

– То як же починається? Хтось пригадає?..

А у відповідь – мовчазне оніміння. Звіздар навшипінках відійшов од вікна. Уся ватага, крадучись, почала відступ від оселі... Лише на дорозі загомоніли знову. З'ясувалося, що папірця зі словами забули вдома: були впевнені, що знають напам'ять. Згадували-згадували, та так і

не згадали. Вирішили повернутися до місця репетиції, до письмового першоджерела. Піднявшись на пагорб та порівнявшись із хатою Хоми Зозулі, хтось із дітей радісно вигукнув:

– Згадав! Згадав!..

І заторохотів: «Що то за предиво, що за новина, що на Україні влада вже нова». Радісне збудження передалося усім. Такі знайомі та завчені слова освіжили пам'ять колядників. Гурт,

не змовляючись, повернув знову до тієї ж хати.

Втихомирившись буквально перед дверима, до вікна знову пропустили звіддаря. Той почав було вже виводити традиційне «Пане господарю...», як якесь дівча писклявим голосом його призупинило:

– Ой, а я знову забула колядку!..

Усі повернулися до забудькуватої, щоб нага-

дати, і... знову заціпеніли в забутті. Ніхто не міг згадати отих супернових оригінальних слів.

Сценарій відходу повторився. Цього разу ішли похнюплені та невдоволені. Піднявшись на пагорб, хтось знову згадав слова. Та радості не було. Вертатися втретє майже ніхто не хотів, але деякі закликали вернутися. А чи багато треба для дитячої сварки? Вона виникла тут же, на дорозі, зі взаємними звинуваченнями та образами. Ватага розбилася на кілька груп, і кожна зі своєю піснею попрямувала окремо визначеним маршрутом... «МИ І ТЕПЕР КОЛЯДУЄМО, – каже Наталія Сергіївна, згадуючи той сімдесятилітній давній випадок. – Ходимо з церковним хором від хати до хати, співаємо по кілька колядок. Разом з нами є діти, що привчаються до святої справи. І завжди відчуваємо Господню підтримку».

Що й казати, люди її покоління пережили круті повороти не тільки історії, а й формування свідомості. Тепер, аналізуючи ті, на перший погляд, дрібні події, приходиш до висновку, що то були зовсім не прості життєві ситуації.

Коли у вікні з'явиться зірка і дитячий голос за дверима сільської хати чи міської квартири схвилювано попросить дозволу колядувати, то хай кожен пан господар відчинить якнайширше двері для приємної звістки:

Що то за предиво,

Що за новина,

Що Діва Марія

Сина родила...

Віталій КЛІМЧУК

ХРОНІКА

Продовження. Початок на 2 стор.

Церкви в Україні. По завершенні доповідей було продемонстровано фільм про інтронізацію Патріарха Мстислава (Скрипника) та освячення ним місця під будівництво Свято-Покровського кафедрального собору в Рівному.

8 грудня відбувся круглий стіл на тему «Лудоманія як гральна залежність». Лудоманія (від латинського «ludos» – гра) – пристрасть до азартних ігор, найпоширеніша у світі психічна залежність. Засідання розпочалося переглядом відео на тему віртуальної агресії. Потім виступив проректор Василь Лозовицький, кандидат богословських наук, який охарактеризував стан лудоманії у світі й Україні зокрема. Своєї міркування висловили студенти 5 курсу: ця залежність – хвороба душі, тож там, де медицина безсила, потрібно покладатися лише на Господа, Який немірних лікує та направляє до благих наслідків.

10 грудня ректор академії протоієрей Ігор Швець та її секретар протоієрей Ігор Скиба взяли участь в урочистостях з нагоди актового дня РДС. Після Божественної Літургії відбулася традиційна урочиста частина. Пролунали доповіді, зокрема, про історію та сьогодення семінарії, представлено книгу «Життя святого апостола Андрія Первозваного з акафістом», видану за сприяння ректора Рівненської семінарії протоієрея Віталія Лотоцького (випускника Волинської духовної семінарії). Свято завершив концерт семінарського хору.

У консисторії

1 грудня інспектор з питань місійної діяльності єпархії протоієрей Юрій Близнюк на запрошення Волинської обласної організації Товариства Червоного Хреста України взяв участь в акції «Свічкова хода», що відбулася на Театральному майдані Луцька з нагоди Міжнародного дня боротьби із ВІЛ/СНІД. Звертаючись до присутніх, о. Юрій закликав усіх не бути байдужими до цієї проблеми, адже вона стосується кожного з нас. Він зазначив, що спільними зусиллями як Церкви, так і всього суспільства треба боротися із недугою, насамперед запобігати їй. Найголовніше, наголосив душпастир, – дотримання християнських цінностей, зокрема дошлюбної чистоти, вірності в шлюбі.

6 грудня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл та голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко на запрошення голови облради Володимира Войтовича були учасниками урочистого засідання в академічному муздраттеатрі, присвяченому Дню місцевого самоврядування.

9 грудня канцлер єпархії протоієрей Микола Цап на запрошення СБУ у Волинській області взяв участь у благодійному вечорі-концерті «Серце віддаю дітям», що проходив у луцькому Палаці культури. Мета заходу – збір коштів на облаштування спортзалу Заболоттвіської загальноосвітньої спеціалізованої школи-інтернату (Ратнівщина) та на потреби інших спецшкіл. Тож консисторія теж склала пожертву на це.

У монастирі

4 грудня в храмі Великомучениці Катерини Василівського жіночого монастиря, що в обласному центрі, архієпископ Михаїл освятив іконостас. Молитовно приєднався до події черниці обителі й парафіяни. За Богослужінням владика виголосив проповідь про значення ікон. Зокрема зауважив, що споглядаючи на образи, ми в молитві звертаємося до тих, хто зображений. Святі угодники Божі – наші заступники, друзі. Тож можна сказати, що ікон багато не буває, як не буває забагато друзів. І чим більше матимемо святих покровителів, тим більше отримаємо від Бога, підкреслив архієпископ.

7 грудня, в день пам'яті великомучениці Катерини, у тому ж храмі відбулась неординарна подія. Три хори (студентів богословської академії та чернечі – жіночий і чоловічий) поперемінно співали славу Богів. Розповідаючи про празник інформаційній службі єпархії, намісниця обителі ігумена Анастасія (Заруденець) зазначила: що може бути величнішим за спільну молитву, ще й у супроводі трьох хорів. Святову відправу очолив

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

У ЗАПЛАВАХ
СТОХОДУ І ПРИП'ЯТІ

Подорожні нотатки дослідника

У Заріччі, що його творить на Любешівщині Стохід, вливаючи свої води в Прип'ять, доступ до обох рік важкодоступний: численні багна, болота, порослі кущами. Але саме це в давнину було головним природним фактором безпеки для мешканців Бучина. Село розміщувалося в теперішньому урочищі Острівок, де нині церковище і храм Святителя Миколая Чудотворця. Лише пізніше, в XVI ст., через часті спустошливі повені бучинці перебралися на більш підвищену місцевість, за греблю.

Місцеві жителі назву села виводять від слова «буча», яку тут, мовляв, зчиняла водна стихія, змішуючи оселі, посіви, сіно, худобу... Однак я

святині. У моїй розлогій праці «Чудотворні ікони Волині і Полісся» (Луцьк, 2002) інформація про неї відсутня. Річ у тім, що під час науково-дослідної праці в архівах Берестя, Пінська я не знайшов жодних згадок про цей образ.

...Одного ранку їду до Любешова, де мене зустрічає студент богословської академії Федір Устимчук. Пішки від хати його старшого брата отця Юрія – місцевого декана – вирушаємо до Бучина.

Дорога в 12 кілометрів пролягла через ліси, болота, багна. Вона переважно немощена, з великими баюрами, тож пробираємося, щоб не полетіти в них. Однак настрої бадьорий. Розповідаю Федорові історію навколишніх сіл, парафіяльних храмів, їх будівництво та нищення загарбниками й місцевими перевертнями. На півдорозі нас підбирає авто і привітні поліщуки, дізнавшись, хто ми й куди йдемо, не лише доповнюють мої знання про цей край, а й навідріз відмовляються од грошей.

Ми на вулицях Бучина. Старі хати, серед яких багато вже покинутих, дивляться на нас вибитими дверима, вікнами. Шукаємо Миколаївську церкву, натрапляємо на дім одиноких та інвалідів. Будівля мурована, одноповерхова, ошатна. Її насельники показують нам шлях до церкви. Дорогою до неї оглядаємо в східній частині села велику могилу з двома надгробками: металевим без хреста й кам'яним, напис на якому прочитати неможливо – його стирає невблаганний час. Однак видно, що це могили воїнів, загиблих у Першій світовій війні, під час жорстоких боїв 1915 року на Стоході. На превеликий жаль, вони недоглянуті...

Греблю вирушаємо до Острівка. Він природний, про що свідчить ґрунт в одній із ям. Посередині його – церква Св. Миколая. За вівтарем – могила її настоятеля о. Іларіона Цирилькевича, похованого 1863 року.

Прикладаємо до образу Божої Матері Бучинської. Він, без сумніву, італійського походження, XVI–XVII ст., і, на мою думку, належав Римсько-Католицькій чи Руській Унійно-Православній Церкві. Уздоровлення біля нього відбувалися впродовж віків, про що свідчила книга обліку зцілень, яка зберігалася тут до 1915 року і згоріла разом з церквою. Однак образ удалося врятувати і він знову зайняв найдостойніше місце у храмі, відбудованому в 20-х роках.

Сучасний храм Св. Миколая нагадує свого попередника: трьохнавий, вівтарем на схід, лише дзвіницю збудовано над бабинцем (у старій церкві вона була окремо).

Над храмом у Бучині пронеслися криваві буревії Другої світової війни, але святиня вціліла. Зазіхнули на неї місцеві комуністи-атеїсти. 1961 року її знято з реєстрації і, незважаючи на протести вірних, улаштовано в ній склад. З постановою незалежної України храм знову став використовуватися за призначенням, нині належить до УПЦ МП.

Оглядаємо і знімаємо на плівку Божий дім, від місцевих парафіян дізнаємося окремі факти його історії, минулого села, місцевості. Зокрема й про те, що довголітнім настоятелем храму був священник Сергій Кульчинський, який не одною з вірних урятував від окупантів нашої землі – червоних і коричневих.

Довго сидимо з Федором на лавочці біля храму, перебираємо думками почуте й побачене і рушаємо пішки до Любешова. У дорозі, по якій віками ходили до чудотворного образу Богородиці Бучинської прочани, переживаємо дух святощів після своєї прощі.

Володимир РОЖКО,
історик-архівист, викладач Волинської
православної богословської академії

вважаю, що воно походить від готського слова «буш» (кущ), видозміненого з часом на «бучи». Справді, в усі часи ці болота були покриті верболозами, і тому мандрівні племена готів так назвали місцевість.

Перші писемні згадки про Бучин належать до XVI ст., коли він, як і всі навколишні села, належав українським православним князям Пинським. Селяни відбували їм різні повинності та платили данину: птицю, рибу, хутра, гриби, ягоди... Здавна головним заняттям населення села і всього Полісся було рибальство, мисливство, збиральництво, почасти сплав лісу.

Князі Пинські дбали не лише про безпеку своїх володінь – вони вибудовували храми. Ставили божниці з дерева – найдешевшого і найдоступнішого матеріалу в цих краях. Наприкінці XVI – на початку XVII ст. на Острівку, серед заплави Прип'яті та Стоходу, зведено Миколаївську церкву. З того часу місце стало святим, а святість набула молитвами предків, з'явленням тут чудотворного образу Пресвятої Богородиці. Його походження окутане товстим покровом віків. Народні ж перекази про походження чудотворної ікони такі: повінь принесла її до Острівка і її знайшли місцеві рибалки. Розповіли про це князю, а той вирішив побудувати тут церкву і помістити в ній ікону. Вірні побачили, що біля образу відбуваються чудесні духовні й тілесні зцілення. Вищою церковною владою це було перевірено і стверджено: ікона має чудодійну силу, її занесли до переліку чудотворних.

Про образ Божої Матері Бучинської вперше розповів мені настоятель церкви Св. Параскеви в с. Морочно о. Павло Дубинець, родом з недалекого від Бучина с. Нобель. Він добрий знавець і дослідник минувшини глибокого Полісся, тож звернувся до мене з листом, у якому було й фото ікони, з проханням вивчити походження

декан монастирів єпархії ігумен Константин (Марченко) у співслужінні з чернецтвом нашого краю. В урочистості взяли участь і парафіяни, які вже стали міцним оплотом духовної обителі.

У капеланській службі

5 грудня з нагоди 20-ї річниці Збройних сил України віце-канцлер єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний взяв участь в урочистості, яка відбулась у Палаці культури обласного центру.

8 грудня інспектор з місійної діяльності єпархії протоієрей Юрій Близнюк побував на відкритті медико-соціальної установи «Клініка, дружна до молоді», яка почала працювати на базі дитячої поліклініки на вулиці Чорновола в Луцьку. У заході взяли участь представники обласної та міської влади, соціальних служб, правоохоронні органи та медики. Звертаючись до присутніх, о. Юрій наголосив на необхідності співпраці і Церкви, і лікарів, і всіх інших. Адже кожен із нас має наслідувати милосердного самарянина для служіння ближньому, наголосив він.

8 грудня у каплиці Волинської обласної клінічної дитячої лікарні перебувала митроточива ікона святителя Луки (Войно-Ясенецького), архієпископа Кримського і Таврійського, із вмонтованою частинкою його мощей. Реліквію, що постійно зберігається в луцькому храмі Благовіщення Пресвятої Богородиці, привіз капелан медзакладу о. Юрій Крохмаль-Брилєвський. Чотири рази душпастир відправив того дня акафіст угоднику, закликаючи багатьох моляників укріплятися у вірі. Протягом дня пацієнти підходили до образу й, прикладаючись до нього, просили в угодника Божого Луки зцілення та здоров'я. Він сам був лікарем, перед операцією завжди молився, навіть за часів воєнного атеїзму проповідував студентам-медикам Християнство.

Відколи у 2006 р. цей образ замироточив, на склі пробиваються краплинки запашного мира. За словами настоятеля Благовіщенської парафії священника Миколи Савчука, прикладаючись до ікони, багато вірян позбулися різноманітних недуг. Якщо людина щиро вірить, то Господь може зцілити хворого, зазначив він.

20 грудня о. Олександр Безкоровайний, священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці взяли участь в урочистостях з нагоди Дня міліції, що відбулися в обласному академічному муздраттеатрі імені Т. Шевченка. Вітаючи присутніх, душпастир побажав, щоб усе більше міліціонерів прагнули відзначитися християнськими чеснотами. Начальнику обласного управління МВС В'ячеславу Ходиреву було вручено дарунок – Біблію українською мовою.

У Нововолинському деканаті

11 грудня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію в храмі Святого Духа м. Нововолинська з нагоди 50-ліття декана протоієрея Стефана Фультеса (настоятеля парафії). Із владикою співслужило духовенство – місцеве та Львівської єпархії. До урочистості долучилися представники міської влади, благодійники храму Віктор Мороз, Василь Тихоступ, Анна Тишонюк, Леонід Гачечко, Віталій Бадзюн, Алла Синиця, Валентина Степюк, Анатолій Рибак.

За Богослужінням владика виголосив проповідь про пошану до храму Господнього та повагу до тих, хто в ньому перебуває. За 20-літнє служіння у винограду Божому архієрей вручив о. Стефану орден Великомученика Юрія Переможця.

У Братстві

13 грудня канцлер єпархії протоієрей Микола Цап та настоятель братської Хрестовоздвиженської парафії в Луцьку протоієрей Василь Ключак взяли участь у вечорі-портреті з нагоди 75-річчя народного депутата України першого скликання, голови Волинського крайового братства Святого апостола Андрія Первозваного (Луцького Хрестовоздвиженського) Андрія Бондарчука, що проходить у Палаці культури обласного центру. В заході взяли участь міський голова Микола Романюк, представники обласної й міської рад, громадськості та ЗМІ.

Розпочалась урочистість зі спільної молит-

Закінчення на 6 стор.

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

Давній храм оновлюється

20 листопада горохівський декан, настоятель храму Вознесіння Господнього в Горохові протоієрей Андрій Сидор освятив виносний хрест.

За служінням душпастир молитовно подякував усім жертводавцям за допомогу в придбанні цієї реліквії, інші боговгодні справи.

Як зазначив священник, 1844 року за кошти парафіян у містечку було зведено Вознесенський храм. Відтоді двері святині не зачинялися для молитви, жодні житейські буревії – війни, тоталітарно-атеїстичний режим – не в силі були замкнути їх перед віруючими. Проте з часом увесь храм, особливо іконостас, кивоти, ікони, став потребувати реставрації. У 2010 році архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив відновлений іконостас (покрито сусальним золотом). Уже відреставровано всі великі кивоти. Тож нинішня подія – черговий етап в оновленні цього Божого дому.

Наперекір лихому

26 листопада, в день пам'яті святиителя Іоана Золотоустого, у новозбудованому однойменному храмі обласного центру наш архієпископ очолив першу Літургію. Із ним співслужили настоятель протоієрей Петро Атаманів, інше духовенство. Радість торжества розділили з усіма й благодійники храму: директор комунального підприємства «Луцькводоканал» Іван Корчук, Тетяна Пилипович, родини Іванісіків, Попович, Тевонюків.

Вітаючи присутніх, владика зазначив: те, що цей нелегкий шлях (храм будувався 6 років), вами пройдено, означає, що зусилля – не марні. Адже випробування, вставання після падінь, прикросців

приводять людину до Царства Небесного. Нині ми повинні радіти, бо отримали перемогу над дияволом, який завжди стоїть на заваді добрих справ. Якщо хочемо йти вперед – повинні забути всі негаразди, образи й навчитися прощати.

На завершення Богослужіння громаду привітали діти парафіяльної недільної школи.

Ось церква в Березовичах!

Третього грудня архієпископ Михаїл освятив новозбудований храм Введення Пресвятої Богородиці в с. Березовичі Володимирського районного деканату. Із ним співслужили декан протоієрей Євген Шевчук, настоятель священик Микола Баган та інше духовенство. Разом з усіма молилися голова райдержадміністрації Валентин Скуба, сільський голова Юрій Ковальчук, фундатори храму – начальник районного «Володимирагробуду» Василь Штик, підприємець Мефодій Войтюк, жертводавці – директор місцевого хлібокомбінату Володимир Тишкун, начальник управління агропромислового розвитку Юрій Кравчук.

Вітаючи вірян зі святом, владика зазначив: зараз ми сприймаємо цю подію очима й емоціями, однак настане мить, коли душа відчує іншу, невимовну радість, – зовнішнє відійде, а серце радітиме в благодаті. «Немає більшої насолоди, коли ти перебуваєш у Богові, а Бог – у тобі», – підкреслив високопреосвящений. Саме вам нині Господь дарував радість бути в цьому храмі. Адже ви ті, хто виголоює прощення за увесь рід, бо за молитвами одного можуть урятуватися тисячі.

За Богослужінням архіпастир підніс о. Миколу в сан протоієрея.

Можна й сьогодні

У чоловічому монастирі Святителя Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького деканату, – нова святиня. 18 грудня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл привіз ікону нещодавно канонізованого преподобного Меркурія Бригинського з умонтованою частинкою його мощей.

Владика у співслужінні з намісником обители ігуменом Константином (Марченком) та іншим духовенством відправив акафіст новому угодникові. У проповіді архієрей розповів про урочисте

прославлення ігумена Меркурія 7 грудня в Чернігові під проводом Патріарха Філарета і зазначив, що привіз цю реліквію в монастир для нагадування чернецтву: і в наш час, люблячи Бога і підкоряючись Його волі, можна бути праведником. Життя і подвиг о. Меркурія, який був для багатьох вірян Сіверського краю сучасником, свідчать про це.

Як зазначено на сайті Чернігівської єпархії Cerkva.in.ua, преподобний Меркурій (у миру Максим Мойсейович Матвієнко) народився 1870 року в с. Щаснівка на Чернігівщині. З ранніх літ мріяв присвятити себе чернецтву. У зрілому віці прийшов до Києво-Печерської лаври, де його постригли в монахи з іменем Меркурій – на честь преподобного Меркурія, послика Печерського. Незабаром рукоположено в сан ієродиякона, пізніше – ієромонаха.

У 1930 році монастир було ліквідовано. Брат Меркурій став вигнанцем з обители, багато страждаючи від гоніння безбожників. Довгий час отець проводив у молитві неподалік лаври та на квартирах своїх духовних чад, але, не бажаючи їх обтяжувати та наражати на небезпеку, вирішив піти з Києва на Чернігівщину. Оселився у с. Бригинці, що недалеко від Щаснівки. Наприкінці 1942 року, коли під час німецької окупації України масово відкривалися храми, о. Меркурій став настоятелем місцевої парафії. У 1946 році його стараннями було збудовано храм.

Через ревне служіння Богові та молитовну допомогу людям преподобний терпів чимало скорбот. Передають із уст в уста розповідь про чудесне визволення отця Меркурія від смерті. Сільський голова з двома енкаведистами вивели його в поле, щоби вчинити над ним розправу. Святий готувався до переходу у вічність. Але коли пролунав наказ «Огонь!» – зброя дала осічку; те саме трапилося і вдруге. Тоді кати вирішили відпустити його, думаючи, що коли він ітима, вистрілять у спину. Але воля Божа була іншою: і втретє сталося так, як і два перших рази. Преподобний залишився неушкодженим, тільки сказав: «Цього разу не довелось вмерти».

За молитвами преподобного ставалися зцілення. Так, якось до нього привезли хлопця, що страждав на епілепсію, і за його молитвами недуга відійшла. «Допомогла віра батька і сльози матері», – сказав він, смиренно приховуючи дар, одержаний від Господа.

Проживши боговгодно 86 літ, ігумен Меркурій упокоївся 1956 року та похований на місцевому кладовищі. Після смерті віруючі продовжували шанувати його, приходючи до могили. Документально зафіксовано п'ять випадків чудесного зцілення від хвороб, переважно ніг, які сталися після молитов на цьому місці.

21 жовтня 2011 року Священний Синод УПЦ Київського Патріархату розглянув прохання єпископа Чернігівського і Ніжинського Іларіона про причислення до лику святих для місцевого шанування ігумена Меркурія і благословив це. Визначено шанувувати його пам'ять у Чернігівській єпархії 7 грудня за н. ст.

Нові дзони в Луцьку

19 грудня, у день спомину святиителя Миколая Чудотворця, архієпископ Михаїл очолив престольний празник однойменної парафії обласного центру. Після Божественної Літургії біля храму було освячено нові дзони.

Із владику співслужили канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, настоятель протоієрей Микола Гой, інше духовенство Луцьких міського й районного та Ківерецького деканатів. За Богослужінням високопреосвящений виголосив слово про важливість дзвонів.

За значний внесок у розбудову церкви архієрейські благословенні грамоти вручено жертводавцям Леонідові Джулинському та Юрієві Матчуку. На завершення вихованці парафіяльної недільної школи віршовано привітали учасників свята.

Валерія ЛЕСЮК

Світлини з архіву протоієрея Андрія СИДОРА, інформаційної служби єпархії

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2, 4 стор.

ви і благословення. З вітальним словом до ювіляра звернувся о. Микола. Він зазначив, що іменник не тільки причетний до початків відновлення української державності, а й став ініціатором Андріївських вечорів, на яких збираються кошти для побудови церков, відновлює рідкісні історично-духовні твори та має безліч інших чеснот. Наостанок за утвердження Київського Патріархату канцлер вручив панові Андрію патріаршу нагороду – орден Святителя Миколая Чудотворця.

У Ківерецькому деканаті

18 грудня наш владика освятив тимчасовий храм Рівноапостольної княгині Ольги в Ківерцях. З цієї нагоди суди привезли ковчежець із частинкою мощей святителя Миколая, архієпископа Мирлікійського, чудотворця, які постійно перебувають у луцькому кафедральному соборі. Святиня вперше в районному центрі й пробула тут до 25 грудня.

З владикою співслужив настоятель протоієрей Олег Ткачусь. До урочистості долучилися міський голова Володимир Жгут, голова організації «Козацьке стрілецьке братство» Віктор Федосюк й інші представники громадськості, парафіяни. Архієрей виголосив проповідь про важливість зведення нових храмів.

На місці, де нині стоїть каплиця, було заболочене сміттєвище. Тільки завдяки наполегливій праці парафіян та о. Олега вдалося звести храм, висадити парк та викопати озеро. А в ньому – з ласки Божої – вдарили два джерела.

Хто Миколая любить

З наближенням дня пам'яті святителя Миколая по всій нашій єпархії пройшлися помічники угодника Божого, вітаючи дітлахів.

16 грудня клірик собору Різдва Христового у Володимирі священник Юрій Здебський на запрошення викладачів місцевої загальноосвітньої школи № 2 взяв участь у торжестві, яке підготували учні 1-А класу під керівництвом Наталії Остапенко. Вітаючи присутніх, о. Юрій розповів про життя святого й побажав усім наслідувати його в доброті, любові до ближнього, сумлінно виконувати свої обов'язки і не стояти осторонь біди інших людей. Діти показали театралізоване дійство, читали вірші та співали пісні. Незважаючи на юний вік, продемонстрували високий рівень підготовки, за що отримали подарунки.

17 грудня у горохівському храмі Вознесіння Господнього вихованці парафіяльної недільної школи після чергового уроку одержали гостинці. Ікону чудотворця, «Закон Божий», солодощі передав для них декан протоієрей Андрій Сидор. Заняття, за його словами, тут відвідують тридцять шість дітей.

Добровольці відділу організації благодійності та соціального служіння єпархії на запрошення львівського благодійного фонду «Доктор клоун» долучилися до добродійного концерту гурту «АтмАсфера» в клубі «Майдан». Захід було приурочено до дня святого Миколая, метою був збір нових м'яких іграшок для дітей, що перебувають у лікарняних закладах області. Зібрано сто двадцять три іграшки. 18 грудня, напередодні свята, частину цих подарунків разом з іншими передано в онкогематологічне відділення Волинської обласної дитячої клінічної лікарні, ще частину – Волинському центру реабілітації дітей з органічними ураженнями нервової системи і дітей-інвалідів у с. Жабка Ківерцівського району. Решту наші добровольці – лікарняні клоуни – 22 грудня передали в неврологічне та травматологічне відділення обласної дитячої лікарні.

У реабілітаційному центрі свято розпочалося з акафіста Пресвятей Богородиці, який відслужив капелан закладу священник Юрій Крохмаль-Брилевський. Вітаючи діток з наступаючим святом і побажавши насамперед здоров'я, він зазначив, що кожен може наслідувати святителя мирлікійського, роблячи добрі вчинки на благо ближнього. На завершення душпастир окропив усіх освяченою водою та вручив кожному іконки св. Миколая. А наші добровольці потішили дітей гарними театральними інсценівками та забавами.

АМВОН

НАЙГОЛОВНІШЕ

«Хто не любить, той не пізнав Бога, тому що Бог є любов»

Любов – це основа християнського життя, основа спасіння. Апостол Іван Богослов пише: «Хто не любить, той не пізнав Бога, тому що Бог є любов... У тому любов, що не ми полюбили Бога, а Він полюбив нас і послав Сина Свого на очищення від гріхів наших» (1 Ін., 4:8, 10).

Один законник, спокуюючи Ісуса Христа, запитав Його: «Учителю, яка заповідь найбільша в Законі?» Ісус сказав йому: Полюби Господа Бога твого всім серцем твоїм, і всією душею твоєю, і всією думкою твоєю. Це є перша і найбільша заповідь. Друга ж подібна до неї: люби ближнього твого, як самого себе. На цих двох заповідях утверджується весь Закон і Пророки» (Мф. 22:36–40).

Любов – це основа, на якій стоїть весь світ, створений Господом. Бог створив світ із любові до людей, щоб люди насолоджувалися його красою, славили свого Творця і, живучи серед собі подібних у любові, блаженствували й раділи. Чому ж маємо прославляти Всевишнього?

Кожна людина повинна любити Бога – не тільки із вдячності, але головним чином тому, що в любові до Нього полягає сутність життя всіх розумних істот. Ось чому Ісус Христос сказав, що любов до Бога – це перша і найбільша, а значить і найважливіша Заповідь. З любові до людини Вседержитель не тільки створив світ, але спас людей від гріха і смерті. «Бо так полюбив Бог світ, що віддав і Сина Свого Єдинородного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне» (Ін. 3:16), – сказав Сам Спаситель. Із любові до людини Господь послав на землю свого Сина, щоб Він подвигом Своєї любові до людей, Своім життям, Своїми хресними стражданнями, Воскресінням і славним Вознесенням на Небо звершив наше спасіння та дарував кожному грішнику, що кається, прощення гріхів і життя вічне. У цьому полягає і велика любов Бога до нас.

Апостол Павло підтверджує нам важливість любові один до одного, бо вона є основою для спасіння людини, дарована Духом Святим. «Якщо я говорю мовами людськими й ангельськими, а любові не маю, то я – мідь, що дзвенить, або кімвал, що бринить. Якщо маю дар пророцтва,

і знаю всі таємниці, і маю всяке пізнання і всю віру, так що й гори можу переставляти, а любові не маю, – то я ніщо... Любов довготерпить, милосердствує, любов не задрить, любов не вихваляється, не пишається... Любов ніколи не минає, хоч і пророцтва скінчаться, і мови замовкнуть, і знання зникне» (1 Кор., 13:1–2, 4, 8).

Бог є джерелом життя і любові. Він дарує нам не тільки життя, але й любов. Любов – дар Божий, і його потрібно берегти постійно, як каже ап. Павло – «підігрівати». Ми часто втрачаємо любов, бо не цінуємо те, що маємо.

Любов – це велика сила. Недаремно кажуть, що вона сильніша за смерть. І це правда. Мученики віддавали своє життя з любові до Христа. Люди віддають своє життя не тільки із любові до Бога, але й із любові до ближніх. «Немає більше від тієї любові, як хто душу свою покладе за друзів своїх» (Ін. 15:13). Люди, які мають любов, є блаженними, тобто щасливими, вже тут, на землі.

Чому в суспільстві немає любові одне до одного? Люди не виконують Заповідь Божу про любов до ближніх і тим порушують установлений Господом закон духовного життя. Сенс нашого життя полягає в любові. Щасливою може бути й бідна людина, але з любов'ю в серці. І навпаки: багатий без любові до людей – не має щастя на землі.

Любов є основою сімейного життя. Міцною вона буде лишень тоді, коли сім'я будується на любові між чоловіком і жінкою, дітьми й батьками. Під час нашого швидкоплинного життя любов проходить випробування на землі. Справжня – здатна пройти ці випробування, а суто плотська – не може бути довговічною. Без Бога це неможливо, а з Богом усе можливо.

Священник Ростислав ГРОНЬ
Ілюстрація Ольги ЖУРБИ

РАДИМО ПРИДБАТИ

Квінтесенція острогіани

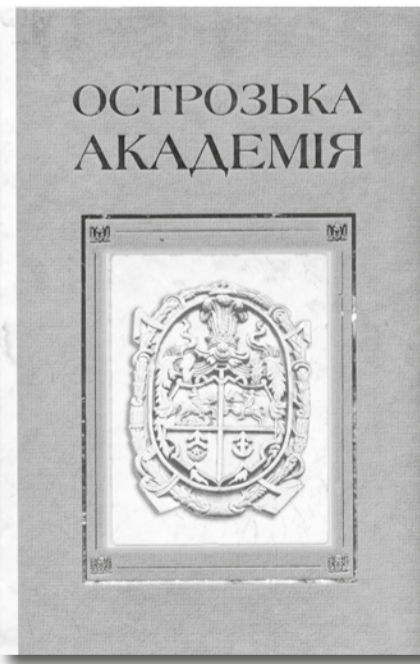
У Волинській православній богословській академії проректор з навчально-наукової роботи Національного університету «Острозька академія» доктор філософських наук Петро Кралюк провів презентацію енциклопедії «Острозька академія XVI–XVII ст.», більшість статей якої належить йому, та інших своїх книг.

Ця енциклопедія – унікальне видання, у якому акумульовано ту частину знань із різних наукових галузей, котру об'єднують терміном *острогіана*, – про перший вищий навчальний заклад у Східній Європі. У доброті видрукованому фоліанті подано відомості про функціонування цього вишу, його соціокультурний контекст, персоналії, пов'язані з ним, історичною пам'яттю про акаде-

мію. Книгу гарно ілюстровано унікальними документами, високохудожніми світлинами. Її наклад 1000 примірників.

П. Кралюк представив також повість про Переспонницьке Євангеліє «Блага вість од княгині Жеславської», що цього року побачила світ у видавничому відділі нашої єпархії «Ключі», художньо-публіцистичну книгу про Степана Бандеру «Сильні та одинокі».

Бажаєте придбати чи взяти почитати ці видання? Цікавитесь іншою духовною літературою? Звертайтеся до єпархійної книгарні «Ключі» (Луцьк, просп. Волі, 2 – біля обласної юнацької бібліотеки, тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97), запитуйте у храмах нашої єпархії.

Висловлюємо щирі подяку жертводавцям цих заходів: рівненському благодійному фонду «Скарбниця надії» та комерційному директору «Фабрики дерев'яної іграшки» Сергієві Деркачу.

18 грудня в будинку культури с. Боголюбів (Луцький районний деканат) уперше відбувся театралізований концерт «До нас прийшов святий Миколай». У дійство було вкладено багато старань – вихованців недільної школи Василівського храму, його настоятеля протоієрея Олександра Сеніва та матінки Мирослави. У залі, переповненому маленькими і дорослими глядачами, була атмосфера родинного торжества. Всі присутні діти отримали подарунки.

19 грудня студенти Волинської православної богословської академії привітали малят луцького садка № 5. Невеличка програма, що була складена викладачем Валентиною Нідзельською, принесла багато радості.

Цього ж дня в соборі Різдва Христового у Володимирі відбулося двадцять святування дня Миколая з часу відновлення парафії. Наповнений храм, виступ вихованців недільної школи, велика кількість маленьких причасників створили духовно-сімейну атмосферу. Настоятель протоієрей Микола Удуд із духовенством вручив усім дітям солодкі подарунки. Його, а також декана протоієрея Юрія Пилипця, протоієрея Євгена Рябця, протоієрея Ігоря Бігуна, священни-

ка Юрія Здебського з благословення архієпископа Луцького і Волинського Михаїла було нагороджено ювілейними медалями, архієрейськими ж благословенними грамотами – жертводавців Марію Новицьку, Марію Гончарук та інших.

Також на Миколая у храм Апостола Іоана Богослова с. Зоря Володимирського районного деканату по завершенні Богословської завітаної вихованці місцевої школи разом зі своїми вчителями, щоб привітати усіх зі святом. Як повідомила інформаційній службі єпархії Ірина Надюкова, вісімнадцятеро учнів перших–шостих класів показали парафіянам справжню маленьку виставу, яку підготували разом із настоятелем парафії – священником Віталієм Іванівим, котрий, до речі, викладає в школі основи християнської етики. Усі діти отримали солодкі подарунки від депутата районної ради Павла Карпюка. І він, і директор ЗОШ Микола Шевчук, вітаючи громаду, відзначили успішну співпрацю школи й церкви, приємні зміни у свідомості зорянців, зростання їх духовності. Люди у повсякденних стосунках стали доброзичливішими й терпимішими, зазначили вони.

19 грудня локачинський декан протоієрей Ігор Дружинець на запрошення селищного голови Богдана Іуса освятив приміщення дитячого садка в райцентрі. У заході взяли участь перший заступник райдержадміністрації Михайло Скопюк, завідувача дошкільним закладом Віта Парминовна. Душпастир привітав педагогічно-вихователський колектив, дітей та батьків із торжеством, подарував малюкам іконки Миколая Чудотворця і розмалювки.

Увечері архієпископ Луцький і Волинський Михаїл взяв участь у святі засвічення головної новорічної ялинки області на Театральному майдані Луцька. До урочистості приєднались духовенство інших конфесій, голова облдержадміністрації Борис Клімчук, голова облради Володимир Войтович, міський голова Микола Романюк. Вітаючи лунан зі святом, владика зазначив, що маючи покровителем святого Миколая, ми повинні наслідувати його добрі вчинки на благо ближнього та свого міста.

У Луцькому міському деканаті

18 грудня відправлено першу Літургію в тимчасовому храмі Великомучениці Катерини, що постав у Луцьку на вул. Ветеранів, 1а, поблизу міської клінічної лікарні. Інспектор з місійної діяльності єпархії протоієрей Юрій Близнюк – настоятель парафії – привітав вірян із подією. Зазначив, що з Господньою допомогою та їхньою поміччю сподівається недовзі побачити на цьому місці величний Божий дім, у якому лунатиме молитва українською.

Світло Різдва

19 грудня Україна зустріла віфлеємський вогонь. Його передача від скаутів Грубешова (Республіка Польща) відбулася на міжнародному автопереході «Устилуг–Зосин». У цій події взяв участь клірик собору Різдва Христового у Володимирі священник Юрій Здебський, приєднавшись до місцевих пластунів. Долучилися до цього заходу римокатолицький священник, представники міської влади. Звертаючись до присутніх, о. Юрій подякував за переданий вогник миру й любові та побажав, щоб свято Різдва принесло нашим державам процвітання, взаєморозуміння і Боже благословіння.

Традиція передавати віфлеємський вогонь існує вже не одне десятиліття. Якійсь час це робили таємно. Коли ж на Волині відродилися нерадянські молодіжні організації, легалізувався й звичай. Упродовж кількох років Україна отримує віфлеємський вогонь у день святого Миколая в Устилузі. Його привозять у Польщу австрійські скаути, а польські харцери перед Різдвам за новим стилем передають українським громадам.

З Устилуга це світло поширять усією Україною. 5 січня його зможуть отримати православні громади в Луцьку. Пластуни обіцяють принести вогонь у кожен храм.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavja.lutsk.ua

ЦІНУЙМО ГАРМОНІЮ ПРИРОДИ

3 інтерв'ю архієпископа Луцького і Волинського Михайла всеукраїнському журналу «Лісовий вісник» (грудень 2011 р., № 3)

– Багато хто не відмовився від Церкви й за радянських часів, а є такі, які не прийшли до Бога й сьогодні. Хтось стверджує, що храм йому замінює природа. І дійсно, на початку створення світу церков не існувало. Напевно, природа і була тим храмом, де людина могла відчувати себе щасливою. Доки не згіршила...

– Перше місце, куди Господь поселив людину, створивши її, – Рай. Ми знаємо, що був райський сад, а у ньому – різні дерева. Ми можемо уявити собі певну територію, на якій жили Адам і Єва. Оця гармонія природи і людини дала відчуття себе у єдності з Богом. Бо там був Сам Бог. Перебування Адама і Єви у райському саду було гармонійним.

– Ви родом із-під Почаєва. Там природа така ж, як і в нашій області. Але протягом життя випало бувати в інших країнах, бачити різноманітні краєвиди...

– Немає краще, ніж в Україні. І те, що ми бачимо навколо себе, – гармонійне поєднання: ліс, степ, річки, корисні копалини – все так вдало скомпоновано і злагожено в Україні. І варто поїхати за кордон, аби переконатися у цьому. Переконалися, що кращої землі, ніж Україна, немає! Людина росте й усвідомлює все у порівнянні. Коли бачиш, як живуть інші, не маючи того, що є у тебе, тоді відкриваються очі. Дуже боляче, коли цього не цінують.

– Так, Україна збережена від цунамі, землетрусів, інших катаклізмів, які чатують на сусідній території. Хоча у нас є і сейсмічно активні зони, і підтоплення бувають. Але великих катастроф таки немає.

– Господь, створивши людину, дав їй Землю! Тож усе, що відбувається на Землі, відбувається згідно зі станом самої людини. Всі ті катаклізми, які відбуваються, свідчать: у середовищі щось не те. Чи то йде мова про повені, чи про щось інше. Господь дає можливість такому статися,

аби насторожити і врозумити людей. Застерегти і показати: ти – господар, ти відповідаєш, але тобі не дозволено перевернути світ. Усі стихії є наслідком духовного стану людей, які перебувають на цій території. Проаналізуйте: скільки у Європі храмів і скільки людей у храмах; а скільки в Україні храмів і людей у них. Тому й Господь проявляє милість. Бог через певні дії у природі повертає нас на дорогу правди і покаяння. Маємо розуміти: ми – не тільки господарі, а й відповідальні за те, над чим владарюємо. Ми можемо управляти тим, що навколо нас. Але помисли мають бути чистими. Ось пророк Ілля впросив дощ молитвою чи навпаки – закрити небо. Усе залежить від самої людини.

– Не так давно Ви освятили капличку в Цуманському лісі. Як часто доводиться спостерігати за такими цікавими і дивовижними місцями?

– Господь, укріплюючи людей у вірі, в багатьох місцях творить чудеса. А людина з цими місцями пов'язує своє духовно-релігійне життя. Так, на Михайла ми освятили каплицю прямо в лісі. Повіряю говорить, що подорожував через той ліс хворий чоловік, підійшов до джерела, попив води – і прозрів. Господь творить чудо у самій природі. Це доводить: природа служить людині. І тому це місце Богом освячене, щоб люди сюди приходили й уздоровлювалися. Господь показує: Він сильний у тому, що творить. Господь надає стихіям властивостей, які для людини можуть бути корисні. Чи то вогонь, чи вода, чи повітря... Але допоможе тоді, коли з вірою прийде. Якщо прийшов просто напитися, то так і буде. А місце, яке вибрав Бог, ми просто прикрасили й облаштували. Я радію співпраці лісівників і духовенства.

– Наше інтерв'ю відбувається перед Новим роком та Різдвом Христовим. Ці свята у суспільстві вважаються чи не рівноцінними, при-

наймні у відзначенні – точно. Чи правильно це?

– Ми визначаємо окремі дати, які вшановуємо, але робимо це із певним акцентом: чи свято духовне, чи державне, чи якийсь етнічне... Новий рік – той, що ми відзначаємо тепер, – це порушений орієнтир. Відзначення Нового року як чогось особливого – безпідставне. Шанувати треба Бога. І це викривлене бачення полягає навіть у тому, як ми вітаємо зі святом. Бо ж як говоримо: «З Новим роком та Різдвом Христовим!». Хоча кажемо: 2012 рік від Різдва Христового. Правильно ж говорити: «Вітаю з Різдвом Христовим і новоліттям!». Для нас найважливіше – Різдво, а Новий рік – лише літочислення. Його можна фіксувати на календарях, але особливої події тут немає. Ще інше неподобство: хочуть вшанувати Новий рік, то мусять ліс рубати. І якби ж для добра, а то так... Це зневага до Бога, до того, що створено Господом, бо задля забави зрубують дерево. Створюючи певний культ, вибираючи чи то особливу, чи певного сорту ялину або сосну, ми переступаємо через усе. Головне – принести її до хати, а через два дні чи тиждень – викинути. Зміна цінностей, яка відбувається сьогодні, так спотворює людську психіку, гріх так починає володіти, що людина сама знищує і себе, і все те, що навколо. Ми можемо легковажно розгорнути мурашник, бо нічого робити, вийти на полювання. Раніше полювали через потребу. Якщо тобі потрібна їжа, Господь дає можливість її вполювати. Людина ж – гірша, ніж звір. Хижа тварина не полює заради полювання. Вона наситилася – і задовольнилася. Нам же хочеться постріляти лише заради того, аби постріляти. Але ж можна знайти інші засоби для забави! Навіщо над живим знущатися? Треба розуміти гармонію, баланс, який є у природі й серед людей, і берегти його. Господь управляє так, що у лісі є гармонія: одне другому не шкодить, а навіть певною мірою слугує. Якщо ми йдемо проти природи, проти гармонії й ба-

лансу, то тим самим ідемо проти Бога. Всевишній створив, щоб людина володіла. Але володіти – не означає глумитися, а відповідати і гармонійно доповнювати.

– Але мені здається, що у церквах також практикують ставити ялинки на Різдво...

– На жаль... Церква – це теж людська спільнота. І багато світських моментів втілені у житті самої церкви. Потрібен поступовий, еволюційний процес: вчити людей, розтлумачувати, чому треба так, а не інакше. Так, у храмах є ялинки біля вертепу. Але перше, що ми зробили, – обмежили кількість тих дерев. Згодом підведемо людей до того, що й цього не потрібно, бо Ісус Христос у печері народився, а не в лісі. Людина має пережити подію народження Ісуса Христа, а не акцентувати на зовнішньому оформленні, бо форма буде, а зміст утратить.

– Тоді, може, нам ближче святкування старого Нового року?

– Святкування Різдва Христового може продовжуватися світськими гуляннями. Але насамперед радість має бути духовною, бо тілесне задоволення минає дуже швидко.

– Владико, що побажаєте читачам, які очікують Різдва і читають наш журнал?

– Найперше хочу закликати на всіх Боже благословення на наступний рік і побажати розуміти замисел Божий у створенні людини, природи і всієї тієї гармонії. Щоб ми берегли те, що маємо. Щоб за словами були практичні дії кожного. Не живімо за принципом: коли втрапиш, тоді цінуєш. Бажаю, щоб за нашими добрими справами Господь дарував і на землі добру долю, і щоб діти могли пишатися нами. Маємо залишити планету нащадкам, примноживши, а не тільки споживши те, що дав Бог. Нехай у гармонії природи людина відчуває себе щасливою.

– Дякую.

Оксана ЧУРИЛО

ХУДОЖНЄ СЛОВО

РІЗДВО РАЗОМ

Новела зі збірки «Тетрамерон»

У Першій світовій війні сини України, розділеної між Австро-Угорською та Російською імперіями, воювали у двох ворожих арміях.

– За царя! За отечество! Ур-р-а-а!

– Вперед! За цесаря! Слава! – виривалось остервенілим гиркотом із тисяч розгарячених горлянок, перемішувалося з кров'ю і вихаркувалося на сніг.

Із цим кличем падали, убиті, пошматовані, а наступні ряди перли по них, бездумно, осатаніло, щоб трохи далі померти з тим же кличем у горлі:

– За царя! За отечество!

– За цесаря! Слава!

І якби день тривав рік, це тривало б рік, і якби вік – люди без упину вбивали б людей цілий вік.

Але стало сутеніти і бойові дії пригасили, а коли вже стемніло, згасли дотла – і на поле битви з височини осіла тиша, і незгасні янгольські очі з подивом і жалем дивились на це місиво трупів, майже трупів і ще не трупів.

Рядового Василенка з офіцером Брусніциним оглушли розривом гарматної (артилерійського снаряда. – Ред.), і вони лишилися неподалік австрійських шанців (окопів. – Ред.), коли російська атака захлинулася і відступила.

Поночі вони очунали, Брусніцин був поранений і кризь тихий стогін прошепотів:

– Помози, браток, помози, солдатик.

– Зараз... щас... вашкородь (так солдати вимовляли звертання «ваше високоблагородіє». – Ред.)... Рад старатися... – І Василенко заходився перебинтовувати офіцера. Невдовзі, видно, біль угамувався і Брусніцин замовк.

Тільки огром незглибимого неба міріадами очей пильно і мовчки вдивлявся у світ.

– Тиха ніч, свята ніч!.. – вихопився у Василенка спів колядки.

– Гей, зітри сльози з віч!.. – несподівано пролунало десь знедалеку.

«Господи! – раптом згадав Василенко. – Се сьогодні ж Святвечір».

А колядка з австрійського боку, на хвилику змовкнувши, звучала далі:

– Бо Син Божий йде до нас,

Цілий світ любов'ю спас.

Василенко підвів голову.

Диво, але з окопу теж визирнула голова, визирнула співаючи: либонь, не боялась стати мішенню російської гвинтівки.

Так вони обоє доспівали колядку. Потім той, з австрійського боку, завів «Спи, Ісусе, спи».

Доспівали і її.

Тоді зачулося:

– Христос ся раждає!

Василенко ніколи не чував такого вітання, тож відповів як знав:

– З Різдвом Христовим будь крепкий!

Тоді вони разом стали і – пішли один одному назустріч. Посередині спинилися, обнялись, поцілувалися на три боки і той, з австрійських шанців, спитав:

– Ну, брате, якої будемо співали?

– А хоч би оцієї: «В Вифлеємі новина».

Знаєш?

– Чом не!

Вони проспівали цю, потім «Ангел Божий із небес», відтак «Коли ясна зізда», опісля «Гей високо в темнім небі»:

– Гей високо в темнім небі

Зірка засіяла,

Плила, плила між горами,

Над вертепом стала.

Мати Сина породила,

В ясла положила,

Чистим сіном притрусилася,

Господнього Сина...

Василенко почув, як пролунав постріл, як вигукнув Брусніцин: «Проклятий хохол! Предатель!». Відчув, як його обпекло біля серця, але доспівав колядку:

– Нехай Божому Дитяти

Честь і слава буде,

Нехай його прославляють

В цілім світі люде!

Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

Доспівав – і вже аж тоді осунувся на руки побратимові й той, підтримавши, поклав його собі на коліна.

– Гнатишак! Гнатишак! Негайно в окоп! – почувся німецькою, а потім українською.

Але Гнатишак, обнявши тіло Василенка, все співав і співав колядок, наче удвох, ні – таки удвох, і знав, що не повернеться й не втече, і що вони удвох отак на небі співатимуть: довго, довго, бо знають же силу-силенну тих колядок, і не перестануть співати, доки не згадають останньої, а там буде знову Різдво, і вони співатимуть без числа, без числа, без міри...

Вічно.

Брат Віктор

ЧЕРНЕЧА АПТЕЧКА

Поради за книгою «Повна енциклопедія православної монастирської медицини» базуються на методах лікування, що здавна побутують в обителях. Усі рецепти – досвід ченців-лікарів – вельми прості й звичні. Однак закликаємо не займатися самолікуванням, адже будь-який дар природи по-різному діє на кожен організм. Перш ніж приймати той чи інший засіб, проконсультуйтеся з лікарем.

Фарингіт

При гострому фарингіті (запаленні глотки) для полоскання та інгаляцій застосовують листя шавлію, ромашки, евкваліпта, нагідоку. Для інгаляцій здебільшого відбирають 10 г сировини на 200 мл окропу. Проводити 5-7 процедур на день, тривалість – 5 хв.

Лист білокачанної капусти, прикладений до хворого місця на горлі, іноді здатен за декілька годин упоратися з фарингітом. Зробити на листку невеличкі надрізи ножем, прикласти внутрішньою стороною до горла, зверху накласти целофан і прив'язати еластичним бинтом або шарфом. Міняти компрес через 2-3 год і залишати на всю ніч.

При хронічному гіпертрофованому фарингіті застосовують реп'яшок аптечний (парило). 3-4 чайні ложки подрібнених квітконосних стеблин залити 500 мл окропу, настояти годину й процідити. Використовувати для полоскання.

Чорниця (використовувати ягоди й листя): приготувати настій для інгаляції, як під час гострого фарингіту). Пити теплий чай із листя чорниці 3-4 рази на день.

Для лікування субатрофічного й атрофічного фарингіту широко використовують такі збори: настій листя м'яти перцевої (10 г на склянку окропу), відвар кори калини (15 г на склянку окропу), настій трави тисячолітника (10 г на склянку окропу). Настояти кожну із рослин в окремій посудині, процідити, змішати.

Зробити збір з перерахованих трав, залити півлітром окропу, настояти годину, процідити. Використовувати для інгаляцій.

Підготував Андрій ГНАТЮК

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Боротися за свою любов

Психологи й соціологи вивчають причини цього важкого суспільного явища – розлучення. Я не берусь розмірковувати над такими сумними мотиваціями, як подружня зрада чи алкоголізм. Мене найбільше не те що цікавить, а обурює дуже поширений привід: «не зішлись характерами». У таких випадках завжди кажу: «Очі бачили, що брали». Не вірю, що до весілля (якщо воно, звісно, було не через тиждень після знайомства) не чулося ніяких тривожних дзвіночків, як-от зловживання спиртним, надмірні ревності, гнів і т. ін. Якщо люди бачили свою половинку в щоденному житті, а не лише на побаченнях у парку чи кіно, то повинні були б зауважити неправильні слова, неадекватну поведінку, і не тільки щодо себе.

Інша справа, що такі негативні прояви пропускають повз увагу, лише б відігнати тривожні думки, що все-таки підкрадаються. Або й таке буває, особливо у дівчат романтично налаштованих і з «комплексом Матері Терези»: вважають, що змінять людину на краще. Однак потрібно розуміти, що дорослий навряд чи буде змінюватися лише тому, що цього хоче хтось. Більше того, ваша невдоволеність розлютить і викличе супротив.

Усі ми часто оперуємо фразою «Не подобається – не ... (не дивись, не слухай, не їж і т. д.)». От і з людьми так: «Я тобі не підходжу – ну, тоді пошукай іншого (іншу)». Та дехто все-таки вірить у силу своїх виправних методів і не відсту-

пає. Проте людина повинна сама захотіти змінитись. Тому, щоб не було таких «несумісностей характерів», потрібно ці характери справді пізнати і прийняти як факт, що людина поруч вас є саме такою, а не сліпо йти до програшеного кінця, бачачи перед собою гіпотетичний образ чоловіка чи жінки.

Допомогти можна лише тому, хто сам визнає

цю необхідність. Готовність прийняти допомогу, зізнатися, що в тобі самому справді є проблема, яка ускладнює ваші взаємини, означає, що обидві половинки по-справжньому цінують відносини. І ці взаємні зусилля, компроміс стосуються не лише таких кризових ситуацій, як алкоголізм, але й різних побутових дрібниць.

Я не даю ніяких рецептів сімейного щастя, до того ж усі вже й так научилися різних порад від психологів з телевізійних ток-шоу. Хочеться сказати одне: говоріть один з одним, не затамовуйте образ, які рано чи пізно вийдуть на поверхню. У конфліктних ситуаціях ставте себе на місце іншого. І в розпалі суперечки, щоб не образити супутника, краще змовчіть, вийдіть з кімнати і пригадайте, за що ви цю людину полюбили, усі її кращі риси і свої гірші. Зізнайтеся собі, що і з вами буває важко, і вашій половині доводилось переживати від вас образи, незрозуміння. Тому докладіть сил, щоб пробачити або ж визнати свою провину і щиро попросити вибачення. Адже хто казав, що буде легко?

Інна ВЕЖИЧАНІНА,
член Молодіжного православного братства
Преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького
Світлина з сайту Wcu-network.org.ua

Питання розлучення,
порушене у цьому дописі,
коментує священник Микола Лесюк

Шлюб – освячений Богом союз двох. Перед цим таїнством кожен із наречених у церкві підтверджує свій добровільний вибір на подальше співжиття. У самому ж таїнстві вони просять Божого благословення на життя в шлюбі.

Коли минає час романтичної закоханості, виникають різні непорозуміння, починаються «змагання»: за ким правда, хто в чому винен, хто перший почав та ін. І десь, ніби в імлі, ховається зовсім забута обіцянка наречених любити один одного, сказана перед Богом і людьми. У такі гіркі моменти життя ці слова мусять думкою повернути вас саме в той час. Коли не вистачає власних сил залагодити непорозуміння, варто пам'ятати, що «неможливе для людей – можливе для Бога» (Лк. 18:27).

Щоб подружнє життя було стійким, із вірою в серці треба покладатися на Творця, молитися, ходити до храму. Навіть якщо ваша половинка не поділяє ваших поглядів, не засмучуйтеся. У Святому Письмі сказано: «...Невіруючий чоловік освячується жінкою віруючою, невіруюча жінка освячується віруючим чоловіком» (1 Кор. 7:14).

Для збереження сімейного щастя необхідне спільне бажання обох, а вже потім взаємний пошук причини, що призвела до труднощів.

Святі отці дуже влучно порівнюють шлюб із кораблем, що плаває по морю життя. Коли такий корабель дає тріщину, стає неважливо, хто був причиною, чия це провина, бо спочатку треба врятувати сам корабель і тих, хто в ньому.

ВІТАННЯ

Висвячено

На пресвітера: 27 листопада – **диякона Федора Устимчука**, 18 грудня – **диякона Олега Мицька**.

Ювілеї

Жіночому монастиреві Різдва Христового у Володимирі – 235 років від освячення місця під будівництво;
храму Собору Пресвятої Богородиці в с. Забороль Луцького райдеку. 8 січня – 100 років від освяти;
храму Святителя Василя Великого в с. Боголоуби Луцького райдеку. – 235 років від першої згадки;
протоіерею Василеві Муралю, настоятелю парафії св. Йоана Хрестителя в с. Прилуцьке Ківерцівського дек., 1 січня – 50 років;
протоіерею Василеві Мельничуку, клірико-

ві парафії Казанської ікони Божої Матері в Іваничах, 5 січня – 15 років священничого служіння;
священнику Юрієві Янчуку, настоятелю парафії Рівноапостольного Володимира Великого в с. Тарасове Луцького райдеку., 5 січня – 30 років;
протоіерею Дмитрові Віднику, настоятелю парафії Мучениці Світлани в Ковелі, 6 січня – 10 років священничого служіння;
протоіерею Василеві Неліпі, клірикові собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях, 16 січня – 45 років;
священнику Богданові Войцовичу, настоятелю парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Журавлине Старовижівського дек., 26 січня – 15 років священничого служіння;
священнику Олександрові Доброскоку, настоятелю парафії Апостоли Петра й Павла в Ковелі, 27 січня – 40 років;
священнику Вікторові Домбровському, на-

стоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білашів Ковельського райдеку., 5 лютого – 30 років;

Ларисі Савчук, керівнику паломницького центру епархії «Осанна», 10 лютого – 40 років;
протоіерею Петрові Герасимуку, настоятелю парафії Апостола Йоана Богослова в с. Сильно Цуманського дек., 12 лютого – 10 років священничого служіння;
протоіерею Володимирові Дрозду, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Промінь (Пілганів) Луцького райдеку., 19 лютого – 35 років;
Володимирові Войчуку, послушникові монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерцівського дек., 20 лютого – 40 років;
монахині Галині (Стець), насельниці монастиря Різдва Христового у Володимирі, 21 лютого – 5 років від чернечого постригу;

протоіерею Дмитрові Кекляку, настоятелю парафії Апостола Андрія Первозваного в Ковелі, 25 лютого – 50 років;

протоіерею Василеві Ревазі, настоятелю парафії Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці в с. Підбереззя Горохівського дек., 26 лютого – 35 років.

Щиро вітаємо священнослужителів, ченців і мирян! Божого благословіння, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких гараздів!

ОГОЛОШЕННЯ

Слухайте самі, радьте іншим!

Щонеділі о 7.30 – православна передача «Благо» на радіостанції «Сім'я і дім» (102,4 МГц). Автор і ведучий протоіерея Віктор Пушко пропонує розповіді про свята й тлу-

мачення недільних євангельських читань (рубрика «Слово душпастиря»), спілкування зі священнослужителями та мирянами на актуальні теми («Варто дослухатись»), а також церковні вісті, анонси тощо.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття протоіерея**

Юрія Близнака. Початок о 15 годині щонеділі.
• У Луцьку, на просп. Волі, 2 працює **епархіальний оптово-роздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати все церковне начиння, ікони, священничий одяг, богослужбову та ін-

шу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

ПАЛОМНИЦТВА

18 січня – до джерела Праведної Анни. Зголошуватися до 17 січня. Виїзд о 20.30. Повернення – о 23.30. Вартість поїздки 60 грн.
22 січня – до святинь Володимир: собор і монастир Різдва Христового – Юрївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Зголошуватися до 21 січня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 65 грн.
29 січня – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (миролюбна ікона) – монастир у Межиріччю (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися до 28 січ-

ня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 80 грн.
5 лютого – до почаївських святинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монахе кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися до 4 лютого. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 75 грн.
19–26 лютого (7 ночей) – до святинь Греції: Салоніки – Уранополіс – Гора Афон («Притвор Божої Матері»). Зголошуватися не пізніше ніж за три тижні.
21–28 березня (7 ночей) – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа» проводиться з благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – го-

ра Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертва море – Лідда – Кумран. Зголошуватися не пізніше ніж за три тижні.

24–30 квітня (6 ночей) – до святинь Грузії: Тбілісі – Мцхета – Сігнахі – Бодбе – Телаві – Ахалціхе – Боржомі. Зголошуватися не пізніше ніж за три тижні.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі епархії «Осанна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Друк: ПАТ «Волинська обласна друкарня»
Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-25-07
Наклад 3500 пр. Ціна за домовленістю
Зам. № 15

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Волинської епархії Київського Патріархату
Передплатний індекс 91241
Засновник і видавець –
Управління Волинської епархії Української Православної Церкви Київського Патріархату
www.pravoslavja.lutska.ua
Адреса редакції: 43025 Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел.: (0332) 72-21-82
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакція:
протоіерея Віталія СОБКО (заст. головного редактора), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор),
Валерія ЛЕСЮК (відповідальний секретар), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «НІЦІАЛ»).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.